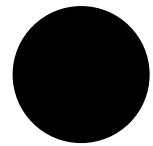

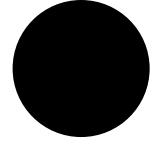
Бази даних

Лекція 11

Тематика лекції

Функціональні залежності

Нормальні форми

Функціональні залежності

У заданому відношенні, атрибут Y функціонально залежний від атрибуту X тоді та тільки тоді, коли кожне значення X відповідає рівно одному значенню Y.

Позначення: $X \rightarrow Y$

Також можна сказати “X визначає Y”, або “Y залежить від X”, або “якщо відоме X - можна знайти рівно одне відповідне значення Y”.

Приклад

Student	
PK	student_id
	name
	surname
	contact_data

Приклад

Student	
PK	student_id
	name
	surname
	contact_data

student_id → name
student_id → surname
student_id → contact_data

Приклад

Enrolment	
	grade
PK	course_id
PK	student_id

Приклад

Enrolment	
	grade
PK	course_id
PK	student_id

(student_id, course_id) → grade

Повні функціональні залежності

Повними є такі функціональні залежності, де видалення будь-якого з атрибутів з X означає, що залежність більше не існує.

На приклад:

(student_id, course_id) → grade

Транзитивні залежності

Якщо $A \rightarrow B$ та $B \rightarrow C$, то залежність $A \rightarrow C$ є транзитивною.

На приклад:

$student_id \rightarrow department_id$

$department_id \rightarrow department_name$

$student_id \rightarrow department_name$ - транзитивна залежність

Book Order

order_id

customer_id

customer_name

book_isbn

book_title

author

price

delivery_city

Book Order	
order_id	
customer_id	
customer_name	
book_isbn	
book_title	
author	
price	
delivery_city	

$order_id \rightarrow customer_id \rightarrow customer_name$

$order_id \rightarrow delivery_city$

$book_isbn \rightarrow book_title, author$

$(order_id, book_isbn) \rightarrow price$

$(order_id, book_isbn) - PK$

Нормалізація

Нормалізація - процес декомпозиції таблиць для уникнення надлишковості та небажаних аномалій даних.

Основні цілі нормалізації:

- простота модифікації даних
- консистентність даних
- простота підтримки бази даних
- мінімізація дублювань даних

Основні принципи нормалізації

- Збереження одних і тих же даних лише один раз
- Організація даних на основі логічних залежностей
- Під час нормалізації не можна втрачати дані
- Всі функціональні залежності повинні бути збережені

Нормальні форми

Не нормалізовані дані → 1NF → 2NF → 3NF → BCNF → 4NF → 5NF

- Всього є 6 нормальних форм
- Кожна з наступна нормальна форма базується на попередній
- В реальному житті зазвичай зупиняються на 3NF або на BCNF.

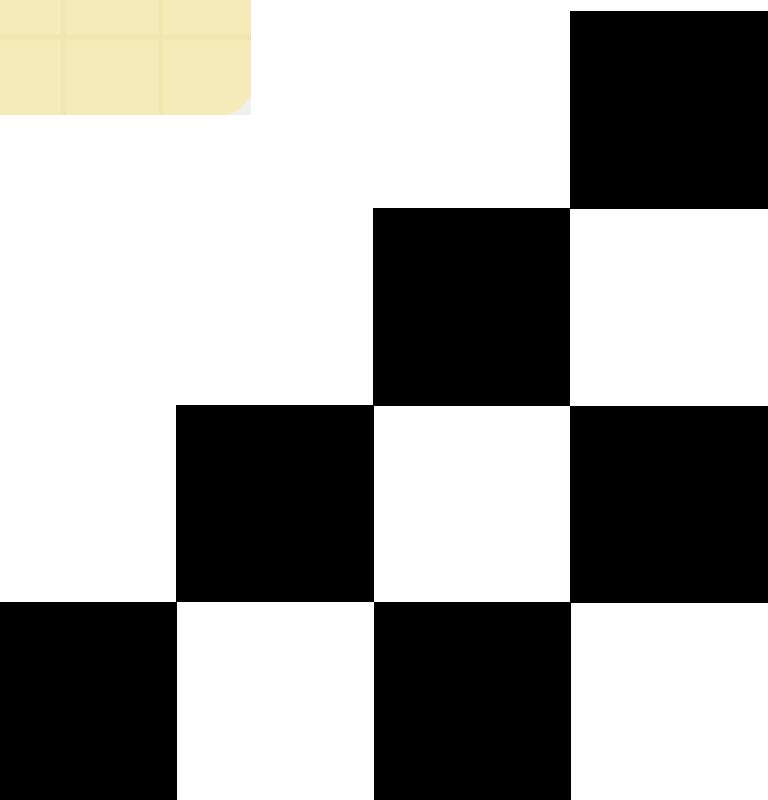
Перша Нормальна Форма (1NF)

Таблиця перебуває у 1NF, якщо:

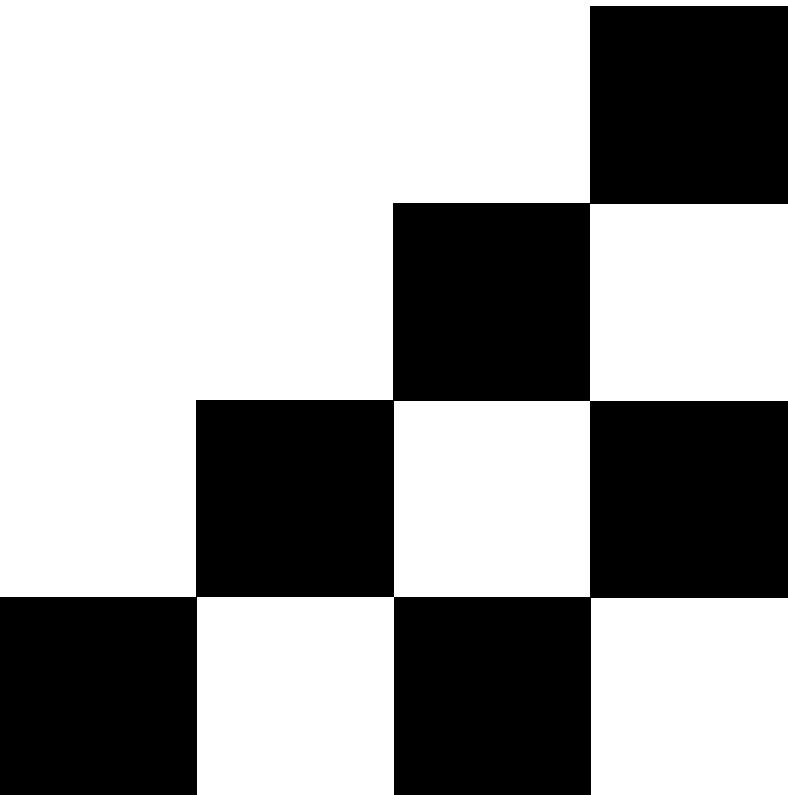
- Всі атрибути таблиці є неподільними (містять лише одне значення).
- Кожен рядок є унікальним (має РК).
- Порядок рядків у таблиці не важливий.
- Кожна колонка містить значення лише одного типу.

Student	
PK	student_id
	name
	phone_numbers

Student	
PK	student_id
	name
	phone_number1
	phone_number2

Student	
PK	student_id
	name
	phone_numbers TEXT[]

Друга Нормальна Форма (2NF)

Таблиця перебуває у 2NF, якщо:

- Задовільняються всі вимоги 1NF (перебуває в першій нормальній формі).
- Усі неключові атрибути повністю функціонально залежні від первинного ключа.

Book Order	
PK	order_id
	customer_id
	customer_name
PK	book_isbn
	book_title
	author
	price
	delivery_city

Перетворення до 2NF

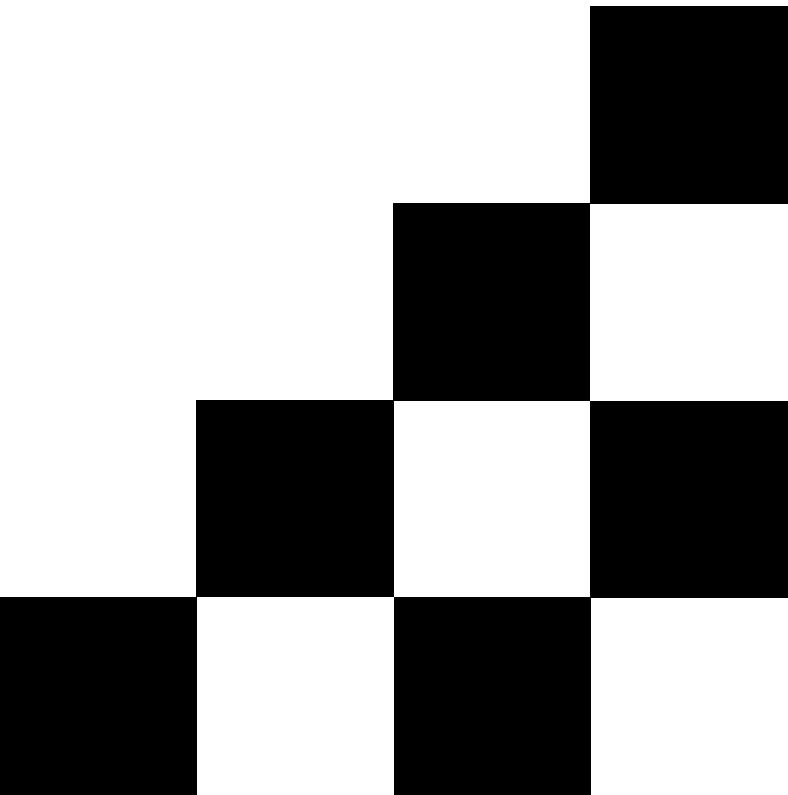
- 1. Знайти всі часткові залежності.**
- 2. Створити окремі таблиці дляожної з частин первинного ключа, які мають часткові залежності.**
- 3. Перенести атрибути, що мають часткові залежності у відповідні створені таблиці.**
- 4. В початковій таблиці залишити лише атрибути, які перебувають у повній функціональній залежності від ключа.**

Третя Нормальна Форма (3NF)

Таблиця перебуває у 3NF, якщо:

- Перебуває у 2NF.
- Відсутні транзитивні залежності - жоден з неключових атрибутів не залежить від іншого неключового атрибуту.

Student	
PK	student_id
	name
	department_id
	department_name

Перетворення до ЗНФ

1. Знайти всі транзитивні залежності.
2. Створити окремі таблиці для кожної з окремих транзитивних залежностей.
3. Перенести неключові атрибути, що мають на інші неключові атрибути у відповідні створені таблиці.
4. В початковій таблиці залишити лише атрибути, які прямо залежать від повного ключа.

Order	
PK	order_id
	customer_id
	customer_name
	customer_city
	customer_zip
	customer_country
	country_tax
	total_amount

Нормальна Форма Бойса-Кодда (BCNF)

Таблиця перебуває у BCNF, якщо:

- Перебуває у 3NF.
- Жоден з елементів первинного ключа не залежить від неключових атрибутів (для усіх залежностей $X \rightarrow Y$, X є первинним ключем).

Ситуації, коли задовольняється 3NF, проте не BCNF є доволі рідкісними на практиці.

Certification	
PK	employee_id
PK	skill_name
	certifier_name
	certification_date

Умови:

- у співробітника може бути багато сертифікацій
- один “сертифікатор” сертифікує лише одну навичку

Багатозначні залежності

Залежність є багатозначною, якщо для кожного значення X існує набір значень Y, які є незалежними від інших атрибутів.

Позначення: $X \rightarrow\!\!\!> Y$

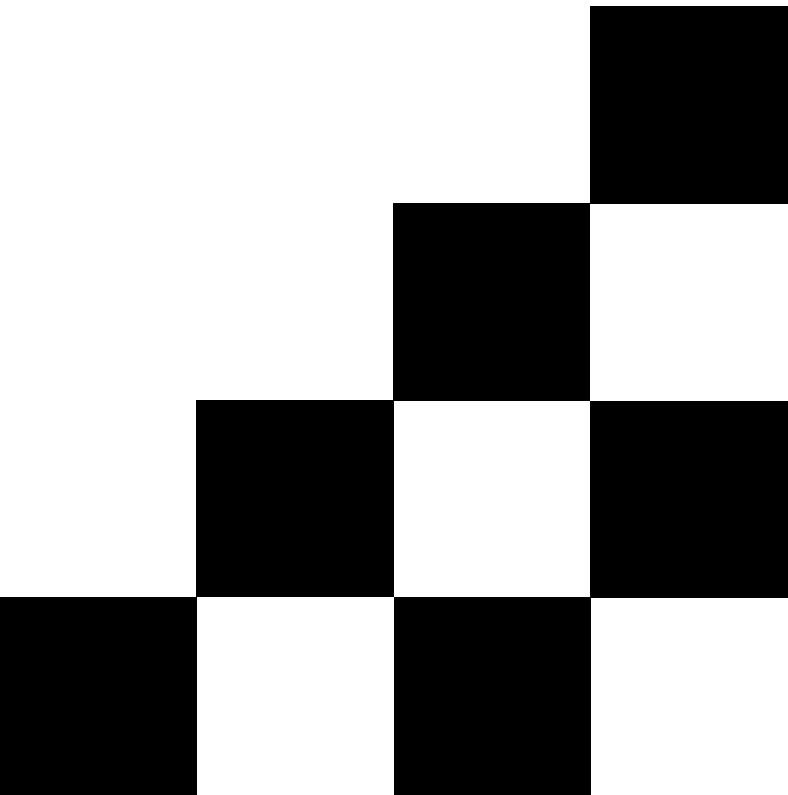
Також можна сказати “X визначає багато значень Y”.
Дана залежність являє собою кілька one-to-many залежностей в межах одної таблиці.

Четверта Нормальна Форма (4NF)

Таблиця перебуває у 4NF, якщо:

- Перебуває у BCNF.
- Має не більше однієї багатозначної залежності.

Qualification	
PK	employee_id
PK	hard_skill
PK	spoken_language

Join залежності

Таблиця має Join залежності, якщо вона може бути декомпозована на кілька менших таблиць, які в результаті join операцій можуть сформувати початкову таблицю, проте лише для певного набору комбінацій.

П'ята Нормальна Форма (5NF)

Таблиця перебуває у 5NF, якщо:

- Перебуває у 4NF.
- Не може бути розкладена на менші таблиці без втрати даних.

5NF унеможливиє ситуації, коли необхідно зберігати усі комбінації з і більше атрибутів, якщо частина з них неможлива.

	Agent	Company	Product
PK	agent_id		
PK		company	
PK		product	

Alice	Apple	iPhone
Alice	Apple	iPad
Alice	Samsung	Galaxy
Bob	Apple	iPhone
Bob	Samsung	Galaxy

Переваги нормалізації

- Простіше оновлення даних
- Простіша підтримка
- Простіші запити
- Оптимізація об'єму даних

Недоліки нормалізації

- Складніші запити - більше join-ів
- Більше таблиць - складніша логіка
- Нижча швидкодія читання

Практичні поради

- Нормалізація це компроміс між структурованістю даних та швидкодією - чим вищий рівень нормалізації - тим більше join-ів потрібно для читання - тим нижча швидкодія.
- Варто тримати баланс між рівнем нормалізації та швидкодією - у більшості випадків достатньо 3NF. Вищі рівні нормалізації необхідні переважно у специфічних випадках. 5NF майже не використовується на практиці.

Запитання